

**TULEVA III SAMBA PENSIONIFONDI
AVALIKU PAKKUMISE PROSPEKT**

kehtib alates 04.03.2025

SISUKORD

1. ÜLDANDMED	4
2. EESTI PENSIONISÜSTEEM	5
3. MAKSUSÜSTEEM	5
3.1. Fondi maksustamine	5
3.2. Sissemaksed Fondi	5
3.3. Väljamaksed Fondist	5
3.4. Käibemaks	6
4. FONDIDE VARA INVESTEERIMINE	6
4.1. Fondi tegevuse alused	6
4.2. Fondi investeerimistegevuse eesmärk	6
4.3. Fondi investeerimispoliitika	6
4.4. Investeerimispiirangud ja riskide hajutamise reeglid	7
4.5. Fondi eelmiste perioodide tootlus	8
4.6. Tüüpilise Osakuomaniku kirjeldus ja Fondi riskitase	8
4.7. Jätkusuutlik investeerimine	8
5. INVESTEERIMISRISKID	9
5.1. Riskide kirjeldus	9
5.2. Fondi tegevust enam puudutavad riskid	10
6. FONDI OSAKUD	10
6.1. Osakust tulenevad Osakuomaniku õigused ja kohustused	10
6.2. Fondide vara ja Osakute puhasväärtuse määramine	10
7. TEHINGUD OSAKUTEGA	11
7.1. Osakute omandamine	11
7.2. Osakute vahetamine	11
7.3. Osakute tagasivõtmine	12
7.4. Väljamaksed Fondist pärimise korral	12
7.5. Osakute väljalaske ja tagasivõtmise peatamine	12
7.6. Fondi tulu määramise ja kasutamise kord	12
8. FONDIGA SEOTUD TASUD JA KULUD	13
8.1. Osakute väljalaske ja tagasivõtmistasu	13
8.2. Fondi arvelt makstavad tasud ja hüvitatavad kulud	13
9. FONDI PUUDUTAV TEAVE	13
9.1. Tingimuste muutmine	14
9.2. Fondi likvideerimine	14
10. FONDIVALITSEJA	15
10.1. Fondivalitseja õigused ja kohustused	15
10.2. Fondivalitseja tegevuste edasiandmine	15
11. DEPOSITOORIUM	16
LISA. KESKKONNAALASED JA/VÕI SOTSIAALSED OMADUSED	18

Käesolev dokument on Tuleva III Samba Pensionifondi (edaspidi **Fond**) avaliku pakkumise prospekt (edaspidi **Prospekt**) investeerimisfondide seaduse tähenduses.

Prospekti lahutamatuks osaks on Fondi tingimused (edaspidi **Tingimused**). Prospekt ja Tingimused annavad ülevaate Fondi investeerimiseesmärkidest, võimaldamaks pensionikogujal teha informeeritud otsus pensionivara Fondi investeerimise kohta.

Prospektis esitatud teave on informatiivse sisuga ning ei ole mõeldud soovitusena pensionivara investeerimiseks Fondi. Soovitame pensionikogujal enne Fondi osakute omandamist hoolikalt tutvuda Prospektis ja Tingimustes esitatud teabega ning võrrelda seda teiste pensionifondide poolt pakutavate tingimustega. Samuti soovitame põhjalikult kaaluda Fondi investeerimisega kaasnevaid riske ning vajadusel konsulteerida maksu- ja investeerimispõustajatega seoses Fondi osakute omandamisega.

Fondi osakute omandamiseks antava tahteavaldusega nõustub pensionikoguja, et Fondivalitseja töötleb tema isikuandmeid temale teenuse osutamise, kohalduvate õigusaktide täitmise, kliendisuhte arendamise eesmärgil ja muul Fondivalitseja privaatsuspoliitikas kirjeldatud viisil. Privaatsuspoliitika on kättesaadav Fondivalitseja veebilehel.

Prospekti ja selles tehtavad muudatused kinnitab Tuleva Fondid AS (edaspidi **Fondivalitseja**) juhatus. Prospektis sisalduvate oluliste andmete muutmise korral saadab Fondivalitseja muudetud Prospekti viivitamata teadmiseks Finantsinspeksioonile ja avalikustab selle samal ajal oma asukohas ja veebilehel <https://tuleva.ee/>.

Osakuomanik peab rakendama vajalikku hoolsust ja jälgima järjepidevalt Fondi kohta avaldatavat teavet ja Fondi käekäiku ka pärast valikuavalduse esitamist ning sissemaksete alustamist Fondi.

Prospektis on esitatud andmed **04.03.2025** seisuga.

1. ÜLDANDMED

Fondi nimetus:	Tuleva III Samba Pensionifond Fond on moodustatud 15.10.2019. Fond on registreeritud Eesti Vabariigis.
Fondi liik:	Fond on täiendava kogumispensiooni võimaldamiseks loodud avalik lepinguline investeerimisfond (vabatahtlik pensionifond).
Fondi asukoht:	Telliskivi 60, 10412 Tallinn, Eesti Vabariik.
Fondivalitseja:	Tuleva Fondid AS, asukoht Telliskivi 60, 10412 Tallinn, Eesti Vabariik, telefon: +372 6445100, e-post: fondid@tuleva.ee. Lisainformatsioon Fondivalitseja kohta on kättesaadav veebilehel https://tuleva.ee/ Fondivalitsejale on Finantsinspektsiooni poolt 19.08.2019 välja antud vabatahtliku pensionifondi valitseja tegevusluba nr 4.1-1/117.
Fondi osakud:	Fondil on ühte liiki osakud (edaspidi Osakud) nimiväärtusega 0,64 eurot, mis on registreeritud pensioniregistris (edaspidi Register), mida peab AS Pensionikeskus (edaspidi Registripidaja), asukoht Maakri 19, Tallinn 10145, Eesti Vabariik. Osak on nimeline väärtpaber, mis väljendab Fondi osakuomaniku (edaspidi Osakuomanik) osalust Fondi varas. Osakuid emiteerib Fondivalitseja. Osakute väljalase on avalik. Osak on jagatav. Osaku kohta ei väljastata omandiõigust tõendavaid dokumente. Osak ei anna Osakuomanikule otsustusõigust Fondi varaga tehingute tegemisel. Tuleva III Samba Pensionifondi Osaku ISIN kood on EE3600001707.
Hinnainfo:	Fondi vara puhasväärtus, Osaku puhasväärtus ja Osaku väljalaske- ja tagasivõtmishind arvutatakse igal tööpäeval eelmise tööpäeva andmete alusel kell 16.30 (Eesti aja järgi). Osakute puhasväärtus ja Fondi vara puhasväärtus, samuti Osaku väljalaske- ja tagasivõtmishind arvutatakse eurodes ning avaldatakse igal tööpäeval kell 16:30 Fondivalitseja veebilehel.
Aruandlus:	Fondi aastaaruanded koostatakse ja avalikustatakse nelja kuu jooksul pärast majandusaasta lõppemist õigusaktidega sätestatud korras. Fondi investeringute aruanded avalikustatakse aruandeperioodile järgneva kuu 15. kuupäevaks. Aruanded avalikustatakse Fondivalitseja asukohas ja veebilehel.
Maksusüsteem:	Fondi suhtes kehtib Eesti Vabariigi maksusüsteem.
Majandusaasta:	Fondi majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.
Depositoorium:	Swedbank AS (edaspidi Depositoorium), registrikood 10060701, asukoht Liivalaia 8, 15040 Tallinn, Eesti Vabariik.
Audiitor:	Fondi ja Fondivalitseja audiitor on Ernst & Young Baltic AS, registrikood 10877299, asukoht Rävala 4, 10143 Tallinn, Eesti Vabariik.
Järelevalve:	Fondi ja Fondivalitseja üle teostab järelevalvet Finantsinspektsioon, asukoht Sakala 4, 15030 Tallinn, Eesti Vabariik.

2. EESTI PENSIONISÜSTEEM

Eesti pensionisüsteemi kohta saab lugeda Pensionikeskuse veebilehelt <https://www.pensionikeskus.ee/>.

3. MAKSUSÜSTEEM

3.1. Fondi maksustamine

Eesti Vabariigi õigusaktide kohaselt ei ole Fond maksukohustuslane ning Fondi vara investeerimisest saadav tulu ei kuulu seetõttu Eesti Vabariigis maksustamisele.

3.2. Sissemaksed Fondi

Vastavalt tulumaksuseadusele on Eesti residendist osakuomanikul õigus oma maksustamisperioodi tulust maha arvata sissemaksed vabatahtlikku pensionifondi, välja arvatud juhul, kui osakuid omandatakse pensionifondi vahetamise käigus või täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu asendamisel vabatahtliku pensionifondiga.

Sissemakseid võib maksustamisperioodi tulust maha arvata kuni 15% ulatuses osakuomaniku sama maksustamisperioodi Eestis maksustatavast tulust, kuid mitte rohkem kui 6000 eurot aastas.

Sissemaksete mahaarvamisel maksustatavast tulust tuleb arvesse võtta nii osakuomaniku enda kui ka tema tööandja tasutud sissemaksed, kusjuures esmajärjekorras arvestatakse tööandja tehtud sissemaksetega.

3.3. Väljamaksed Fondist

Väljamaksed vabatahtlikust pensionifondist maksustatakse vastavalt tulumaksuseaduse §-le 21. Tulumaksuga maksustatakse vabatahtliku pensionifondi poolt osakuomanikule või tema pärijale tehtavad väljamaksed. Maksustatakse kogu väljamakse, mitte üksnes vabatahtlikust pensionifondist teenitud tulu.

Väljamaksetele vabatahtlikust pensionifondist kohaldatakse 10%-list tulumaksu määra järgmistel juhtudel:

- 1) väljamaksetele pärast osakuomaniku kogumispensionide seaduses sätestatud vanusesse jõudmist¹, kuid mitte enne viie aasta möödumist vabatahtliku pensionifondi osakute esmasest omandamisest tehtavad väljamaksed;
- 2) vabatahtliku pensionifondi likvideerimisel tehtavatele väljamaksetele.

Tulumaksuga ei maksustata väljamakseid osakuomanikule, kellel on tuvastatud puuduv töövõime. Samuti ei maksustata tulumaksuga väljamakseid vabatahtlikust pensionifondist, mida tehakse pärast osakuomaniku kogumispensionide seaduses sätestatud vanusesse jõudmist² perioodiliselt vähemalt üks kord kolme kuu jooksul ja väljamaksete kokkuleppimisel vähemalt kuni tulumaksuseaduses sätestatud tähtajani.

Tulumaksuga ei maksustata ka osakute tagasivõtmist seoses täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimisega, mille kohaselt tehakse isikule perioodilisi makseid kuni tema surmani või tulumaksuseaduses sätestatud tähtajani. Kindlustuslepingu alusel tehtavaid makseid ei

¹ Osakuomanikul, kes omandas vabatahtliku pensionifondi osakuid esmakordselt enne 2021. aasta 1. jaanuari, on täiendava kogumispensioni korral pensioniiga 55 aastat.

² Osakuomanikul, kes omandas vabatahtliku pensionifondi osakuid esmakordselt enne 2021. aasta 1. jaanuari, on täiendava kogumispensioni korral pensioniiga 55 aastat.

maksustata pärast kindlustusvõtja kogumispensionide seaduses sätestatud vanusesse jõudmist³ tingimusel, et kindlustuslepingu kohaselt tehakse vastavaid väljamakseid vähemalt üks kord kolme kuu jooksul kuni kindlustusvõtja surmani või vähemalt kuni kindlustuslepingu sõlmimisel tulumaksuseaduses sätestatud tähtajani.

Muudel juhtudel ei kohaldu väljamaksetele vabatahtlikust pensionifondist eelmärgitud soodsam tulumaksumäär ning väljamaksed maksustatakse õigusaktides sätestatud üldise tulumaksumääraga. Väljamakseks ei loeta ja tulumaksuga ei maksustata vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmist vahetamaks need teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu või täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimiseks ja selle alusel kindlustusmakse tegemiseks.

Mitteresidendist osakuomaniku maksustamine sõltub selle riigi maksusüsteemist, kus ta resideerub, mistõttu on soovitatav kasutada maksustamise selgitamiseks maksunõustajate abi.

3.4. Käibemaks

Käibemaksuga maksustatakse väärtpaberite hoidmise ja haldamise teenus ning vara hoidmise teenus. Teisisõnu, Depositooriumi poolt osutatavale depooteenusele ning Fondi vara hoidmisega seotud kuludele lisandub käibemaks.

Enne investeerimisotsuse langetamist on soovitatav konsulteerida professionaalse maksunõustajaga, et võimaliku teenitud tulu maksustamisega kaasnevaid aspekte paremini mõista ja hinnata. Fondivalitseja ei tegutse Osakuomanike nõustajana maksuküsimustes ning käesolev mitteammendav ülevaade Fondiga seonduvast maksusüsteemist ei ole käsitatav maksunõuna.

Maksustamist reguleerivad õigusaktid võivad ajas muutuda ning igale Osakuomanikule kohalduv maksusüsteem võib sõltuda Osakuomaniku residentsusest ja muudest taolistest asjaoludest.

4. FONDIDE VARA INVESTEERIMINE

4.1. Fondi tegevuse alused

Fondi tegevuse alused ning Osakuomanike suhted Fondivalitsejaga on määratud käesoleva Prospekti, Fondi Tingimuste ja õigusaktidega. Prospekt ja Tingimused on koostatud kooskõlas õigusaktide sätetega. Prospekti või Tingimuste vastuolu korral õigusaktide sätetega kohaldatakse õigusaktides sätestatud. Kui Prospekti või Tingimuste sätted on omavahel vastuolus, siis tõlgendatakse selliseid sätteid Osakuomanike parimate huvide kohaselt.

4.2. Fondi investeerimistegevuse eesmärk

Fondi investeerimistegevuse eesmärk on riskide hajutamise põhimõttel Osakuomanike investeringute väärtuse pikaajaline kasvatamine, mis saavutatakse investeerides erinevatesse indeksfondidesse. Fondi vara investeerib Fondivalitseja. Fondivalitseja ei garanteeri Osakuomanikele Fondi arvel tehtud investeringute tulusust.

4.3. Fondi investeerimispoliitika

Alljärgnevalt on toodud ülevaade Fondi investeerimispoliitikast. Investeerimispoliitika põhiprintsiibid ning täpsem teave investeerimispiirangute ja riskide hajutamise reeglite kohta on kirjeldatud Prospekti punktis 4.4 ja Fondi Tingimustes.

Fondivalitseja poolt valitsetava Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on Osakuomanike sissemaksete väärtuse pikaajaline maksimaalne kasvatamine, mis saavutatakse Fondi varade

³ Osakuomanikul, kes omandas vabatahtliku pensionifondi osakuid esmakordselt enne 2021. aasta 1. jaanuari, on täiendava kogumispensioni korral pensioniiga 55 aastat.

igapäevase aktiivse juhtimiseta.

Fondivalitseja investeerib kogu Fondi arvelduskontol oleva raha, millest on maha arvestatud Fondi arvel kantavad jooksva kalendrikuu kulud ja reserv jooksva kuul eeldatavalt tehtavateks väljamakseteks, vastavalt Tingimustes sätestatule. Fondivalitseja investeerib Fondi raha investeerimisfondidesse, mis on passiivselt juhitud madala kogukulumääraga eurofondid, mille osakutega tehtavad tehingud täidetakse eurodes ning mille osakud on omandatavad madalate tehingukuludega ja likviidsed. Lisaks peavad investeerimisfondid, mille osakuid Fondi arvel omandatakse, järgima indekseid, mida on kirjeldatud alljärgnevas punktides. Fondi arvel ei tehta tehinguid tuletisinstrumentidega, samuti ei võeta Fondi arvel selliseid kohustusi, nagu väärtpaberite väljalaskmise tagamine, laenu võtmine, repo- ja pöördrepotehingud või muud väärtpaberite laenamise tehingud. Täpsem info tingimustest, millele investeerimisfondid, mille osakuid Fondi arvel omandatakse, peavad vastama, sisaldub Tingimustes.

MSCI ACWI on turukapitalisatsiooni alusel kaalutud indeks, mille eesmärk on jälgida võimalikult laialt maailma aktsiaturu tulusust. MSCI ACWI indeks koosneb maailma aktsiaturgudel noteeritud suurte ja keskmise suurusega ettevõtete aktsiatest, sealhulgas 22 arenenud riigi ja 23 arengumaa ettevõtete aktsiatest. MSCI ACWI indeksit koostab Morgan Stanley Capital International.

Võrdlusindeksi järgimine Prospekti mõistes tähendab seda, et Fond püüab saavutada Võrdlusindeksiga sarnast pikaajalist tootlust. See ei tähenda, et Fond investeeriks täpselt samadesse väärtpaberitesse kui Võrdlusindeks, vaid Fondi mudelportfellis olevad investeerimisfondid võivad oma tingimuste, põhikirja või prospekti kohaselt järgida ka teisi finantsindekseid eeldusel, et järgitava indeksi koostis ei erine rohkem kui 10% Võrdlusindeksist või selle allindeksitest.

Fondivalitseja avalikustab Fondivalitseja veebilehel kord kalendriaastas 1. kvartali jooksul Fondi ajakohastatud mudelportfelli (edaspidi **Portfell**). Kui aasta jooksul muudetakse Fondi investeerimispoliitikat selliselt, et vajalik on muuta ka Portfelli, siis võib Fondivalitseja vaadata üle ja avalikustada uuendatud Portfelli ka muul ajal. Portfellis on välja toodud finantsindekseid järgivate investeerimisfondide nimetused, mille osakutesse Fondi vara investeeritakse ja iga Portfelli kuuluva investeerimisfondi osakute osakaal Fondi varas (osakute täpse jaotuse Fondi varas otsustab Fondivalitseja nõukogu).

4.4. Investeerimispiirangud ja riskide hajutamise reeglid

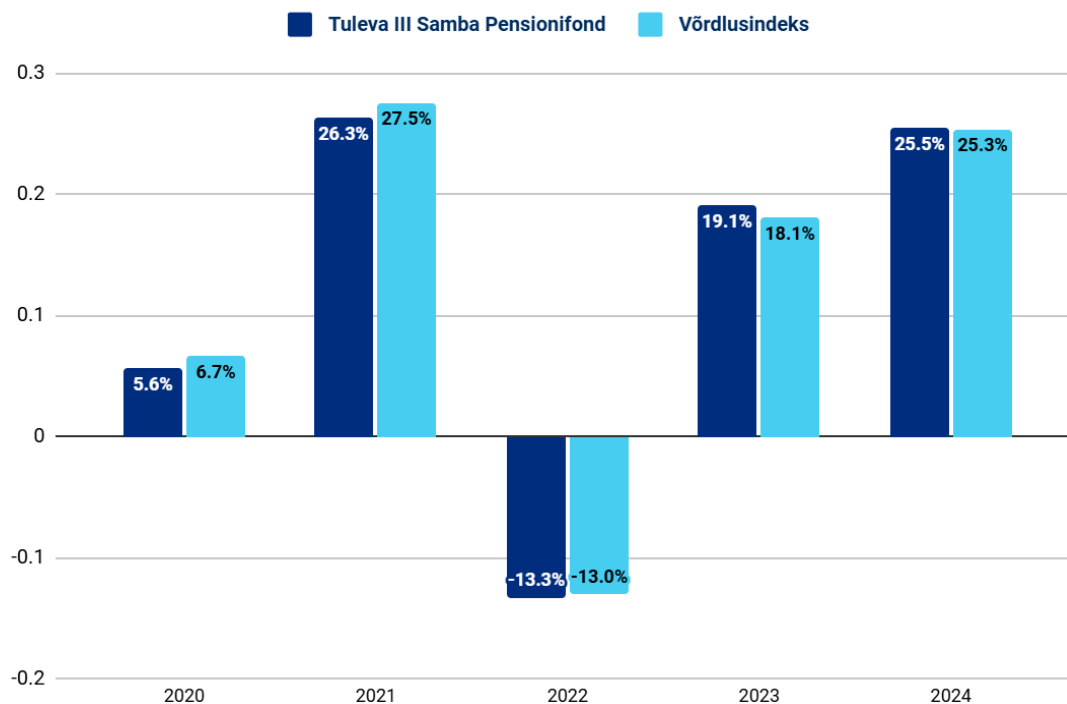
Fondi investeerimispiirangud ja riskide hajutamise reeglid tulenevad õigusaktidest ja Tingimustest.

Ühe investeerimisfondi osakute väärtus võib moodustada kuni 30% Fondi vara turuväärtusest.

Investeerimisfondide osakud, mida Fondi arvel omandatakse, peavad olema investeerimisfondi tingimuste või põhikirja kohaselt igapäevaselt jooksul vabalt võõrandatavad. Omandatavad investeerimisfondide osakud peavad kokku moodustama portfelli, mille koostisosad järgivad ligilähedaselt Võrdlusindeksi koostist punktis 4.3 nimetatud tingimustel.

Investeerimisfondid, mille osakuid Fondi arvel omandatakse, peavad järgima keskkonnavalaste, sotsiaalsete ja heade juhtimistavade kriteeriume (inglise keeles environmental, social and governance criteria ehk ESG kriteeriumid) ning välistama investeeringute hulgast ettevõtted, mis on nende kriteeriumitega vastuolus.

4.5. Fondi eelmiste perioodide tootlus

Eelmiste aastate tootlus on arvatud Fondi vara puhasväärtuse alusel euros. Andmed põhinevad Eesti pensionisüsteemi ametliku infoportaali Pensionikeskus (<https://www.pensionikeskus.ee/>) andmetel.

Fondi eelmiste perioodide tootlus ei tähenda Fondivalitseja lubadust Fondi järgmiste perioodide tootluse osas.

4.6. Tüüpilise Osakuomaniku kirjeldus ja Fondi riskitase

Fondi Osakute pakkumine on suunatud Eesti residendist füüsilistele isikutele. Lisaks on Fondi osakuid õigus omada isikutele, kes on pärit Eestist (s.o Eesti kodanik või Eesti elamisluba omav isik), kuid kelle elukoht on hetkel mujal Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis ja kellel on võimalik vabatahtliku pensionifondiga liituda. Osakute omandamine ei eelda eelnevat investeerimiskogemust.

Fondidega liitumisel on Osakuomanike ootused raha kogumisel erinevad ning võivad sõltuda inimese investeerimishorisonidist, riskitaluvusest ja varasemast investeerimiskogemusest. Fond on suurema oodatava pikaajalise tootlusega, aga ka kõrgema riskitasemega. See sobib eelkõige Osakuomanikule, kes ei plaani järgmise 5 aasta jooksul kogu Fondi kogutud raha ühe väljamaksega välja võtta.

4.7. Jätkusuutlik investeerimine

Fond edendab keskkonnavaliseid ja sotsiaalseid omadusi, kuid eesmärk ei ole jätkusuutlik investering. Fondi investeringute tegemisel võetakse arvesse punktis 4.4 kirjeldatud ESG faktoreid. Fondi investeringute hulgast on välistatud sellised investeringud, millega kaasnevad suuremad jätkusuutlikkuse riskid. Seejuures jälgib Fondivalitseja vastutustundliku ja jätkusuutliku investeerimise põhimõtteid, mis on kättesaadavad Fondivalitseja veebilehel. Täiendav info SFDR regulatsiooni kohase teabe osas on avalikustatud käesoleva prospekti Lisas.

5. INVESTEERIMISRISKID

Igasuguse rahalise investeeeringuga kaasneb alati risk. Riski võib iseloomustada kui võimalust mitte saavutada kavandatud investeerimistulemust. Fondi tehtud investeeeringud võivad Osakuomanikule tuua nii kasumit kui ka kahjumit, mistõttu ei ole tagatud Fondi investeeritud rahasumma väärtuse säilimine. Koostoimes või erakorralises turusituatsioonis võib riskide realiseerumise mõju investeeeringu väärtusele (mh investeeeringu väärtuse vähenemine) olla suur. Riskide mõju täpset ulatust ei ole võimalik prognoosida.

Indeksid, mida järgivatesse indeksfondidesse Fond investeerib, koosnevad peamiselt keskmise ja suure kapitalimahuga ettevõtetest. Näiteks on Osakuomanikul võimalik teenida tulu juhul, kui MSCI AWCI indeksit moodustavad ettevõtted (näiteks Apple, Facebook, Microsoft, Amazon, Alphabet jt) jätkavad tõusuteed ja oma positsiooni kindlustamist turul.

Kuna Fondi paigutatud rahasumma väärtus võib aktsiaturu tootluse mõjul nii suureneka kui ka väheneda, ei pruugi Osakute tagasivõtmisel Osakuomanik tagasi saada algselt investeeritud rahasummat. Aktsiate, millega kaubeldakse avalikul börsil ja millest sõltub nendest moodustatud indeksi tootlus, väärtus võib aja jooksul ning Fondivalitsejast sõltumatutel tingimustel nii kasvada kui kahaneda. Seetõttu ei ole võimalik tagada Fondi positiivset tootlust igal järgneval ajaperioodil. Riskide maandamise eesmärgil ei investeeri Fondivalitseja Fondi vara ühte indeksfondi üle 30% Fondi vara väärtusest.

Alljärgnevalt on kirjeldatud peamisi investeerimisega kaasnevaid riske. Tegemist pole ammendava loeteluga ning riskid võivad kumuleeruda ja kontsentreeruda.

5.1. Riskide kirjeldus

Tururisk (sh aktsiarisk ja intressirisk): oht, et investeeeringu väärtus võib väärtpaberiturul toimuvate ebasoodsate muutuste (nt makromajanduslikud sündmused, ebastabiilsus poliitilises või sotsiaalses süsteemis, investorite käitumine jne) tõttu väheneda. Aktsiainvesteeeringu puhul võib aktsiarisk väljenduda aktsiahinna muutumises, aktsiakursi volatiilsuse muutumises, eri aktsiate või aktsiaindeksite kursisuhete muutumises või dividendimaksete muutumises. Tururiski juhitakse, hajutades Fondi investeeeringuid erinevate piirkondade ja turgude vahel.

Likviidsusrisk: tuleneb investeeeringu realiseerimisega kaasnevast ebasoodsast olukorrast – investeeeringule ei leidu soovitud ajal või soovitud hinnaga (piisavalt) ostjaid. Fondi likviidsusrisk tuleneb Osakuomanike käitumise ebasoodsast muutusest, mis võib viia suutmatuseni täita Fondi arvel võetud kohustusi (sh Osakute tagasivõtmine). Fondi likviidsusrisk võib näiteks tekkida olukorras, kus Fondile laekuvate osakute tagasivõtmis- ja vahetuskorralduste maht lühikese ajaperioodi jooksul on väga ulatuslik, ning fondijuht peab väljamaksete tegemiseks likvideerima investeeeringuid, mida ta tavajuhul ei likvideeriks või peatama tagasivõtmissummade väljamaksmise mingiks ajaperioodiks. Likviidsusriski limiteerimiseks kontrollitakse, et Fondi vara investeeritakse üksnes selliste investeerimisfondide osakutesse, mis on igapäevaselt vabalt võõrandatavad.

Valuutarisk: kuigi investeerimisfondi osakutega tehtavad tehingud täidetakse eurodes, võivad nende väärtpaberite hinnad olla mõjutatud valuutakursside muutusest. Näiteks juhul, kui euro tugevneb teiste valuutade suhtes, võib Fondi vara väärtus väheneda.

Kontsentratsioonirisk: Fondi investeerimisstrateegia võib olla rajatud olulises osas ühe fondi osakutesse või teatud piirkonda investeerimisele. See võib kaasa tuua täiendava hindade kõikumise riski. Selle riski limiteerimiseks investeerib Fond ühe fondi osakutesse kuni 30% varast.

Tehingurisk: tehingu vastaspoole suutmatus kanda arvelduse käigus üle vajalikku rahasummat või väärtpaberikogust, kuigi lepinguline kohustus tema vastu on juba täidetud. Tehinguriski vältimiseks tehakse tehinguid põhimõttel tehing makse vastu.

Hindamise risk: Fondi vara väärtuse ebaõige hindamine. Hindamise riski vältimiseks omandatakse

Fondi arvel üksnes selliste investeerimisfondide osakuid, mis on igapäevaselt vabalt vöörandatavad. Seega on Fondi vara turuhind igal ajahetkel üheselt määratav.

Operatsioonirisk: väljamaksete tegemiseks piisavate vabade rahaliste vahendite puudumine. Selle riski maandamiseks hoiab Fondivalitseja Fondi arvelduskontodel ühe kuu jooksul eeldatavalt tehtavate väljamaksete jaoks vajalikku reservi.

Jätkusuutlikkusrisk: keskkonnavalane, sotsiaalne või juhtimisega seotud sündmus või tingimus, mis toimumise korral võib avaldada reaalselt või potentsiaalset olulist negatiivset mõju investeeingu väärtusele. Jätkusuutlikkusriskide realiseerumine võib mõjutada Fondi tootlust. Jätkusuutlikkusriskil võib olla oluline mõju muud tüüpi riskidele ning jätkusuutlikkusrisk võib ka teiste riskitüüpide kaudu väljenduda (näiteks tururisk, likviidsusrisk jne).

5.2. Fondi tegevust enam puudutavad riskid

Fondi tegevust puudutab enim aktsiarisk, et investeeingu väärtus võib väärtpaberiturul toimuvate ebasoodsate muutuste tõttu väheneda. See võib väljenduda aktsiahinna, aktsiakursi volatiilsuse, eri aktsiate või aktsiaindeksite kursisuhete või dividendimaksete muutumises.

6. FONDI OSAKUD

6.1. Osakust tulenevad Osakuomaniku õigused ja kohustused

Osak on nimeline väärtpaber, mis väljendab Osakuomaniku osalust Fondi varas.

Fondil on ühte liiki Osakud, igaüks nimiväärtusega 0,64 eurot. Osakud on registreeritud Registris Osakuomanikule avatud pensionikontol (isikul võib olla vaid üks pensionikonto). Osakud on jagatavad. Osakute emitendiks on Fondivalitseja ja Osakute pakkumine on avalik. Osakute kohta ei väljastata omandiõigust tõendavaid materiaalseid dokumente.

Osakud annavad Osakuomanikele võrdsetel alustel võrdsed õigused. Osakust tulenevad õigused ja kohustused tekivad Osakuomanikule Osaku väljalaskmisega (s.o Osaku registreerimisest Osakuomaniku pensionikontol Registris). Osak ei anna Osakuomanikule hääleõigust (Fondivalitseja ei korralda Fondi üldkoosolekuid). Osakuomanik on kohustatud toimima heauskselt, arvestama teiste Osakuomanike õigustatud huvide ning ausa ja eetilise käitumise põhimõtetega. Osakuomaniku õiguste teostamise eesmärgiks ei tohi olla kahju tekitamine teistele Osakuomanikele, Fondivalitsejale, Registrile, Depositooriumile või kolmandale isikule. Osakuomanike õigused ja kohustused on täpsemalt reguleeritud õigusaktide ja Tingimustega.

6.2. Fondide vara ja Osakute puhasväärtuse määramine

Fondi vara puhasväärtuse leidmiseks arvatakse Fondi vara väärtusest maha nõuded Fondi vastu. Osaku puhasväärtuse määramiseks jagatakse Fondi vara puhasväärtus kõigi arvestuse hetkeks väljalastud ja tagasivõtmata Osakute arvuga. Osaku puhasväärtus määratakse täpsusega neli kohta pärast koma.

Fondi vara puhasväärtus, Osaku puhasväärtus ja Osaku väljalaske- ja tagasivõtmishind arvutatakse igal tööpäeval eelmise tööpäeva andmete alusel hiljemalt kell 16:30 (Eesti aja järgi). Osakute puhasväärtus ja Fondi vara puhasväärtus, samuti Osaku väljalaske- ja tagasivõtmishind arvutatakse eurodes ning avaldatakse igal tööpäeval kell 16:30 Fondivalitseja veebilehel.

Kui pärast Fondi vara puhasväärtuse kindlaksmääramist toimub sündmus või ilmneb asjaolu, mis Fondivalitseja parima professionaalse hinnangu kohaselt mõjutab oluliselt Fondi vara ja Osaku puhasväärtust ning kahjustab selle kaudu Osakuomanike parimaid huve, on Fondivalitsejal õigus eelmisena määratud Fondi vara ja Osaku puhasväärtus viivitamata tühistada ning määrata uus Fondi vara ja Osaku puhasväärtus.

7. TEHINGUD OSAKUTEGA

7.1. Osakute omandamine

Osakute omandamiseks esitab isik valikuavalduse, milles märgib Fondi tema poolt valitud vabatahtlikuks pensionifondiks. Valikuavalduse esitamisega tekib isikul võimalus teha Fondi täiendava kogumispensioni makseid õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras ning valikuavalduse esitamisega kinnitab isik, et on tutvunud ja nõustub Tingimuste, Fondi põhiteabe ja Prospektiga.

Täiendava kogumispensioni sissemakse tasub Osakuomanik Registripidaja arvelduskontole. Vastava kokkuleppe korral tööandjaga võib tööandja täiendava kogumispensioni makse teha töötaja eest (nt pidades sissemakse summa kinni Osakuomanikule makstavatelt tasudelt) ning kanda sissemakse üle Registripidajale.

Täpsemad juhised sissemakse tegemiseks:

- Makse saaja: AS Pensionikeskus
- Arveldusarve number:
 - EE961700017004379157 Luminor Bank AS
 - EE141010220263146225 SEB Pank AS
 - EE362200221067235244 Swedbank AS
- Viitenumber: osakuomaniku pensionikonto number
- Makse selgitus: 30101119828

Registripidaja kannab laekunud summade põhjal ja Osaku puhasväärtuse alusel Osakuomaniku pensionikontole vastava arvu Osakuid. Registripidaja kannab omandatavate Osakute kogusele vastava investeeringusumma edasi Fondi arvelduskontole. Osakuomanikule väljalastavate Osakute arv saadakse, kui investeeringusumma jagatakse Osakute väljalaskehinnaga.

Osakud arvatakse väljalastuks ja kõik sellest tulenevad õigused tekkinud Osaku registreerimise hetkest Osakuomaniku penisonikontol Registris.

7.2. Osakute vahetamine

Osakuomanikul on õigus vahetada kõik talle kuuluvad Osakud või osa neist teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu, samuti sõlmida Osakute tagasivõtmishinna eest täiendava kogumispensioni kindlustusleping.

Osakute vahetamiseks tuleb esitada Registripidajale vastav avaldus otse või kontohalduri vahendusel. Avalduse vorm on ette nähtud õigusaktidega.

Osakute vahetamise korral Osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamise päeval toimub Osakute tagasivõtmine ja teise vabatahtliku pensionifondi osakute väljalaskmine. Vahetamise tulemusel omandab Osakuomanik Osakute tagasivõtmishinna ulatuses vastava arvu teise vabatahtliku pensionifondi osakuid, tasudes viimaste eest sama päeva puhasväärtuse ulatuses. Osakute tagasivõtmistasu on Fondi puhul 0% Osaku puhasväärtusest.

Kui Osakuomanik soovib sõlmida täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu temale kuuluvate Osakute tagasivõtmisel nende Osakute tagasivõtmishinna eest, siis esitab kindlustusandja vastava avalduse Registripidajale ning Osakuomanik kontohaldurile. Osakute tagasivõtmise ning täiendava kogumispensioni kindlustuslepingus ettenähtud kindlustusmakse ülekandmise kindlustusandjale korraldab Registripidaja kooskõlastatult kindlustusandjaga Tingimustes ettenähtud tähtaegadel.

7.3. Osakute tagasivõtmine

Osakuomanikul on igal ajal õigus nõuda osakute osalist või täies ulatuses tagasivõtmist vabatahtliku

kogumispensioni saamiseks. Osakute tagasivõtmisel tehakse Osakuomanikule rahalised väljamaksed.

Osakute tagasivõtmiseks esitab Osakuomanik Fondivalitseja või Registri muu kontohalduri kaudu Registripidajale või otse Registripidajale vastava avalduse. Osakute tagasivõtmise korraldab Registripidaja Tingimustes sätestatud tähtpäeval ning vastavalt õigusaktidele, Tingimustele ning Fondivalitseja poolt Registripidajaga sõlmitud lepingule. Osakute tagasivõtmisel blokeeritakse Osakuomaniku pensionikontol vastavad Osakud, kantakse Osakute tagasivõtmishind Osakuomaniku pensionikontoga seotud arvelduskontole ja tühistatakse tagasivõetud Osakud Osakuomaniku pensionikontol.

Osakuomanikule ei tehta väljamakseid, kui Osakute tagasivõtmine on vastavalt Tingimustele peatatud.

7.4. Väljamaksed Fondist pärimise korral

Osakuomaniku surma korral lähevad Osakud üle Osakuomaniku pärijale. Pärijal on õigus kanda päritud Osakud oma pensionikontole või nõuda Osakute tagasivõtmist. Osakute pärimiseks või tagasivõtmiseks tuleb pärijal esitada Registripidajale otse või kontohalduri vahendusel avaldus ja pärimistunnistus.

Juriidilisest isikust pärijal on õigus nõuda Osakute tagasivõtmist ja väljamakse tegemist. Vastav nõue tuleb juriidilisest isikust pärijal esitada ühe aasta jooksul pärast seda, kui on tõestatud pärimistunnistus tema pärimisõiguse kohta, aga mitte hiljem kui kümme aastat pärast pärandi avanemist. Viidatud tähtaja jooksul väljanõudmata raha jääb Fondi ja vastavad Fondiosakud tühistatakse.

7.5. Osakute väljalaske ja tagasivõtmise peatamine

Fondivalitseja võib peatada Osakute väljalaske kuni kolmeks kuuks, kui Osakute väljalase kahjustaks oluliselt Osakuomanike huve või Fondi korrapärasalt valitsemist.

Fondivalitseja võib peatada Osakute tagasivõtmise, kui Fondi vara puhasväärtuse arvutamine on takistatud, Fondi arvelduskontodel olevast rahast ei piisa tagasivõtmishinna väljamaksmiseks või kui Fondi väärtapabereid ja muud vara ei ole võimalik viivitamata müüa.

Finantsinspeksioon võib oma ettekirjutusega kohustada Fondivalitsejat Osakute tagasivõtmist peatama, kui on kahtlus, et Osakute tagasivõtmise kohta õigusaktides sätestatud nõudeid on rikutud või kui on sellise rikkumise oht, või kui Osakute tagasivõtmise peatamine on muudel põhjustel vajalik Osakuomanike õigustatud huvide kaitseks.

Ajal, mil Osakute tagasivõtmine on peatatud, ei tohi ühtegi Osakut välja lasta ega tagasi võtta.

Teate Osakute väljalaske või tagasivõtmise peatamisest avaldab Fondivalitseja viivitamata oma veebilehel. Fondiosakute tagasivõtmise peatamisest ja selle põhjustest teatab Fondivalitseja viivitamata ka Finantsinspeksiooni ja Depositooriumit, välja arvatud, kui Osakute tagasivõtmise peatatakse seoses kauplemise peatamisega väärtapaberiturgudel.

7.6. Fondi tulu määramise ja kasutamise kord

Osakuomaniku tulu Fondi investeringutelt kajastub Fondi Osaku puhasväärtuse muutuses. Osakuomanik võib oma osa Fondi tulust realiseerida ainult Osaku tagasivõtmisel. Fondi vara investeerimisel teenitud tulu ei maksta Osakuomanikele välja, vaid see investeeritakse uuesti Osakuomanike parimate huvide kohaselt vastavalt õigusaktide ja Tingimuste sätetele.

8. FONDIGA SEOTUD TASUD JA KULUD

8.1. Osakute väljalaske ja tagasivõtmistasu

Osakud lastakse välja väljalaskehinnaga ja võetakse tagasi tagasivõtmishinnaga. Osaku väljalaske- ja tagasivõtmishinnaks on Osaku puhasväärtus. Osaku väljalaske- ja/või tagasivõtmishind määratakse kindlaks igal tööpäeval. Osaku väljalaske- ja/või tagasivõtmishind avalikustatakse Fondivalitseja veebilehel.

Fondivalitseja ei võta Osakute väljalaskmisel väljalasketasu ega Osakute tagasivõtmisel tagasivõtmistasu.

8.2. Fondi arvelt makstavad tasud ja hüvitatavad kulud

Fondivalitseja tasub Fondi arvelt **jooksvad tasud** (so kõik Fondi arvel makstavad tasud ja kulud). Kalendriaasta jooksul fondi arvelt makstavad jooksvad tasud kokku ei või ületada **0,5%** Fondi vara turuväärtusest ning jooksvate tasude täpsem suurus on avalikustatud põhiteabe dokumendis. Jooksvad tasud koosnevad:

- 1) **Fondi valitsemistasu:** valitsemistasu suurus on **0,21%** Fondi vara turuväärtusest. Valitsemistasu arvutatakse 365-päevase aasta baasil. Valitsemistasu arvestamisel rakendatavat valitsemistasu määra vähendatakse sõltuvalt Fondivalitseja poolt valitsetava Fondi varade puhasväärtuste summast. Valitsemistasu määra vähendatakse vastavalt õigusaktides sätestatule;
- 2) **Depootasu:** Depositooriumile makstav tasu depooteenuste osutamise eest. Depootasu on Fondivalitseja poolt Depositooriumile igakuiselt makstav tasu depooteenuste osutamise eest. Fondi depootasu suurus on **kuni 0,035%** Fondi vara turuväärtusest (minimaalselt 500 EUR kuus). Depootasule lisandub käibemaks.
- 3) **Tehingukulud:** Fondi vara arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud (nt tehingutasud, maakleritasud, väärtpaberite ja raha ülekandetasud, märkimistasud, börsitasud, registritasud, riigilõivud, muu hulgas ka nende investeerimisfondide valitsemistasu ning muud tasud ja kulud, millesse Fondi vara on investeeritud). Valitsemistasu piirmäär investeerimisfondide kohta, millesse Fondivalitseja Fondi vara investeerib, on 0,25% aastas vastavasse investeerimisfondi investeeritud vara väärtusest.

Kõik muud Fondi valitsemisega seotud tasud ja kulud (registritasu, väärtpaberite hoidmiseks avatud kontode hooldustasud, Fondi auditeerimisega seotud kulud, Fonde tutvustava või Fondi tegevust puudutava teabe avaldamise ja levitamise seotud kulud, Finantsinspeksioonile makstavad järelevalvetasud) kannab Fondivalitseja.

Osakuomaniku kanda võivad jääda muud võimalikud tehingu- ja teenustasud, mida maaklerid või muud tehingu vahendajad võivad nõuda Fondi osakute omandamisel või võõrandamisel.

9. FONDI PUUDUTAV TEAVE

Fondivalitseja asukohas ja veebilehel on võimalik tasuta tutvuda järgmiste Fonde puudutavate andmete ja dokumentidega:

- Fondi Tingimused;
- Fondi viimane aastaaruanne;
- Fondi eelmise kuu investeringute aruanne;
- Prospekt;
- Fondi avalikuks pakkumiseks koostatav lühidokument (edaspidi **Põhiteave**), milles on kajastatud alljärgnev Fondidega seotud peamine teave:
 - Fondi ärimisi;
 - Fondi investeerimispoliitika lühikirjeldus;
 - Fondi eelmiste perioodide tootlus;
 - Osakuomanike arvel makstavad tasud ja kulud ning nende määrad;

- Fondi riski ja tulu vaheline seos koos Fondi investeerimisega kaasnevate riskide mõistmiseks vajalike juhiste ja hoiatustega;
- viide Prospekti, aastaaruande ning muu Fondi puudutava teabe tasuta saamise kohale, viisile ja teabe esitamise keelele;
- märge, et Fondivalitseja veebilehel on esitatud tasustamise põhimõtete kirjeldus, viide veebilehe aadressile ning teave, et Osakuomaniku taotlusel tehakse tasustamise põhimõtete täielik kirjeldus tasuta kättesaadavaks paberil;
- teave selle kohta, et Osakuomanikul on võimalik Fondist väljamakseid saada, ning viited Prospekti punktidele, kust on võimalik leida teavet Osakute vahetamise, tagasivõtmise ja väljamaksete tegemise tingimuste kohta;
- Fondi investeerimisotsuseid tegeva isiku nimi;
- Andmed Fondivalitseja osaluse suuruse kohta Fondis.

Ülal nimetatud andmete ja dokumentidega on võimalik Fondivalitseja asukohas tutvuda igal tööpäeval tavalise tööaja piires.

Osakuomaniku nõudmisel annab Fondivalitseja Osakuomanikule tasuta ära kirjad Fondi viimasest aastaaruandest, viimasest investeringute aruandest ning Tingimustest, Prospektist ja Põhiteabest.

Fondide aastaaruanded avaldatakse Fondivalitseja veebilehel hiljemalt neli kuud pärast Fondide majandusaasta lõppu.

Fondi vara puhasväärtus, Osakute puhasväärtus ning Osakute väljalaske- ja/või tagasivõtmishind avaldatakse igal tööpäeval Fondivalitseja veebilehel kell 16:30.

Fondivalitseja võib saata talle teadaoleval Osakuomaniku posti- või e-posti aadressil teateid ja ülevaateid Fondi kohta.

9.1. **Tingimuste muutmine**

Tingimuste muutmise otsustab Fondivalitseja juhatus Fondivalitseja nõukogu eelneval nõusolekul. Pärast muudatuste kooskõlastamist või muudetud Tingimuste Finantsinspeksioonile esitamist teatatakse sellest Fondivalitseja veebilehel. Tingimuste muudatused jõustuvad üldjuhul ühe kuu möödumisel vastava teate avaldamisest.

9.2. **Fondi likvideerimine**

Fondi likvideerimise otsustab Fondivalitseja nõukogu. Kui Fondi valitsemine on läinud üle Depositooriumile, otsustab Fondi likvideerimise Depositoorium. Fondi ei likvideerita, kui Fondi valitsemist on võimalik üle anda.

Fondi likvideerimiseks taotleb likvideerija Finantsinspeksioonilt likvideerimisloa. Viivitamata pärast likvideerimisloa andmise otsusest teadasaamist avaldatakse teade Fondi likvideerimise kohta Veebilehel. Peale likvideerimisteate avaldamist peatatakse Fondi Osakute väljalase ja tagasivõtmine. Fondi likvideerimise otsusega määratakse likvideerijad ning tähtaeg, mille jooksul Fondi võlausaldajad peavad esitama oma nõuded. Likvideerijad müüvad Fondi varad, nõuavad sisse Fondi nõuded ja rahuldavad Fondi võlausaldajate nõuded võimalikult kiiresti ja Osakuomanike parimates huvides. Osakuomanikele võib väljamakseid teha vaid Fondi järelejäanud vara jagamiseks Osakuomanike vahel vastavalt igale Osakuomanikule kuulunud Osakute arvule ja puhasväärtusele. Väljamakse tegemise päevast alates Osakud kustutatakse.

Fondi likvideerimise korral võib Fondi arvelt katta Fondi likvideerimise kulusid kuni 2% ulatuses, sõltuvalt Fondi likvideerimise tegelikest kuludest ja Fondi vara puhasväärtusest Fondi likvideerimise otsuse vastuvõtmise päeval.

10. FONDIVALITSEJA

Fondi valitseb Osakuomanike huvides Tuleva Fondid AS, registrikood 14118923, asukoha aadress Telliskivi 60/1, 10412 Tallinn, Eesti Vabariik. Fondivalitseja asutati 22.09.2016. Fondivalitseja aktsiakapital on 3 000 000 eurot. Fondivalitseja allub Finantsinspeksiooni järelevalvele. Fondivalitsejale on väljastatud 27.03.2017 kohustusliku pensionifondi valitseja tegevusluba number 4.1-1/25.

Fondivalitseja nõukogu: Fondivalitseja nõukogu liikmed on Loit Linnupõld (nõukogu esimees), Priit Lepasepp ja Kristi Saare.

Fondivalitseja juhatuse: Fondivalitseja juhatuse liikmed on Tõnu Pekk, Erko Risthein, Sten Andreas Ehrlich ja Karen Eliisa Laanem. Tõnu Pekk on fondijuht.

Fondivalitseja juhatuse ja nõukogu liikmetele makstakse üksnes fikseeritud suuruses tasu. Juhatuse liikmetele makstav tasu tagab seega mõlema juhatuse liikme sõltumatuse ja objektiivsuse oma ülesannete täitmisel. Juhtorganite liikmetele ja töötajale makstavad tasud või muud hüved (mh lahkumis- ja pensionihüvitised) ei sõltu nimetatud isikute töötulemustest, Fondivalitseja majandustulemustest, tehingutest või Fondivalitseja investeerimisotsustest Fondide suhtes. Fondivalitseja nõukogu kinnitab ning vaatab vähemalt üks kord aastas üle Fondivalitseja tasustamise põhimõtted. Ajakohastatud tasustamispoliitika üksikasjad teeb Fondivalitseja kättesaadavaks oma veebilehel (<https://tuleva.ee/>) ning Osakuomaniku taotluse korral tehakse need tasuta kättesaadavaks ka paberkoopiaal.

10.1. Fondivalitseja õigused ja kohustused

Fondivalitseja peab omama piisavat asjakohast teavet vara kohta, mida ta Fondi arvel kavatseb omandada või on omandanud, ning on hankinud piisavat teavet vastaspoolte kohta, kellega Fondi arvel tehinguid tehakse.

Fondivalitsejal on õigus Fondi vara käsutada ja vallata ning muud sellest tulenevad õigused. Fondivalitseja teeb Fondi valitsemisel tehinguid oma nimel ja Fondi arvel. Fondivalitseja valitseb Fondi vara lahus enda varast ja raamatupidamisest.

Fondivalitseja peab tegutsema Fondi ja Osakuomanike parimates huvides. Fondivalitseja tegevus peab vastama õigusaktidele, Fondivalitseja põhikirjale ja Tingimustele.

10.2. Fondivalitseja tegevuste edasiandmine

Fondivalitseja võib õigusaktidega sätestatud ulatuses ja korras anda kolmandatele isikutele edasi Fondide valitsemisega seotud tegevusi.

Fondivalitsejal on õigus anda edasi järgmisi ülesandeid:

- Fondi vara fondi vara hoidmine ja sellega seotud muud tegevused;
- Osakute registri pidamine, väljalaske ja tagasivõtmise korraldamine;
- Fondi muu administreerimine, mh:
 - Osakuomanikele vajaliku teabe edastamine ning muu klienditeenindus, samuti teabe edastamine välisaudiitorile või muudele isikutele;
 - Fondi vara arvestuse pidamine ning raamatupidamise korraldamine, aruannete koostamine ja esitamine;
 - Fondi vara ja osaku puhasväärtuse määramine;
 - Fondi osaku väljalaskmis- ja tagasivõtmishinna arvutamine;
 - Fondivalitseja ja Fondi tegevuse õigusaktidele vastavuse jälgimine, sealhulgas asjakohase sisekontrollisüsteemi rakendamine;

- rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise hoolsusmeetmete rakendamine ja rahvusvahelise sanktsiooni rakendamine;
- Fondivalitseja IT-teenused;
- Fondivalitseja sisekontrolli süsteemi funktsioonid;
- Fondi pakkumine;
- eelnimetatutega otseselt seotud tegevused.

Tegevuste edasi andmine kolmandatele isikutele ei vabasta Fondivalitsejat Fondi valitsemisega seotud vastutusest.

Fondivalitseja on seoses Fondiga kolmandatele isikutele edasi andnud alljärgnevad ülesanded:

- Fondide Osakute registri pidamine ning Osakute väljalaske ja tagasivõtmise korraldamine: AS Pensionikeskus, registrikood 14282597, aadress Maakri 19/1, 10145 Tallinn, Eesti Vabariik. Osakute väljalaske ja tagasivõtmise korraldamine toimub vajadusel koostöös Depositooriumiga;
- Fondide vara hoidmine ja sellega seotud muud seaduses nimetatud tegevused: Swedbank AS, registrikood 10060701, aadress Liivalaia 8, 15040 Tallinn, Eesti Vabariik;
- Fondide administreerimine (osaliselt, sh Fondide vara puhasväärtuse arvestamine): Swedbank AS, registrikood 10060701, aadress Liivalaia 8, 15040 Tallinn, Eesti Vabariik;
- Fondi pakkumine, st osakute turustamine, ning fondi administreerimine klienditoe osutamist puudutavas osas (Fondivalitseja säilitab ka ise vastavad õigused): Coop Pank AS, registrikood 10237832, aadress Maakri tn 30, 15014 Tallinn, Eesti Vabariik. Coop Pank AS omab krediitdiasutuse tegevusluba ja tema peamine tegevus on krediitdiasutuse tegevus. Coop Pank AS-i tegevuse üle teostab järelevalvet Finantsinspeksioon (www.fi.ee). Täpsemat teavet Coop Pank AS-i kohta saab veebilehelt www.cooppank.ee.
- Siseaudit: Grant Thornton Baltic OÜ, registrikood 10384467, aadress Pärnu mnt 22, 10141 Tallinn, Eesti Vabariik. Grant Thornton Baltic OÜ omab audiitorettevõtja tegevusluba ja tema peamine tegevus on audiitorteenuste ja nõustamisteenuste osutamine. Grant Thornton Baltic OÜ tegevuse üle teostab järelevalvet audiitortevõtte järelevalve nõukogu (<https://www.audiitorkogu.ee/est/jarelevalvenoukogu>). Täpsemat teavet Grant Thornton Baltic OÜ kohta saab veebilehelt www.grantthornton.ee.

11. DEPOSITOORIUM

Fondi Depositoorium on Swedbank AS, asutatud 07.01.1992, registrikood 10060701, asukoha aadress Liivalaia tn 8, 15040 Tallinn, Eesti Vabariik. Depositooriumil on tähtajatu krediitdiasutuse tegevuslitsents EP-13PO, mille on 26.01.1993 väljastanud Eesti Panga nõukogu. Depositooriumi peamiseks ja püsivaks tegevuseks on avalikkuselt rahaliste hoiuste ja muude tagasimakstavate vahendite kaasamine ning oma arvel ja nimel laenude andmine või muu finantseerimine. Järelevalvet Depositooriumi tegevuse üle teostab Finantsinspeksioon.

Depositoorium hoiab Fondi raha ja väärtvabereid, teostab Fondi varaga arveldusi ja tehinguid ning peab selle kohta arvestust ning täidab teisi õigusaktides ja Fondivalitsejaga sõlmitud depoolepingus, fondi administreerimise lepingus ning muus lepingus sätestatud kohustusi.

Depositooriumil on õigus vastavalt depoolepingus ettenähtud korrale sõlmida Fondi vara hoidmiseks, sellega arvelduste tegemiseks ja muude Depositooriumi ülesannete edasiandmiseks lepinguid kolmandate isikutega. Depositoorium kohustub kolmandate isikute valikul rakendama vajalikku hoolsust, et tagada vastava isiku usaldusväärsus ning veenduda, et vastava isiku organisatsioonilise ja tehnilise korralduse tase ning finantsseisund on küllaldased, et kolmas isik suudaks täita oma lepingulisi kohustusi. Depositoorium vastutab Fondi või Osakuomanike ees kolmandale isikule edasi

antud väärtpaberite kaotsimineku eest, välja arvatud juhul, kui Depositoorium tõendab, et väärtpaberi kaotsimineku tingis Depositooriumist sõltumatu väline sündmus, mille tagajärjed oleksid olnud vaatamata Depositooriumi jõupingutustele vältimatud. Samuti vabaneb Depositoorium vastutusest, kui suudab tõendada investeerimisfondide seaduse § 298 lg-s 4 sätestatud tingimuste täitmist.

Depositoorium vastutab hooletuse tõttu või tahtlikult oma kohustuste rikkumise tagajärjel Osakuomanikele tekitatud otsese varalise kahju eest. Osakuomanikel on õigus nõuda Depositooriumi tekitatud kahju hüvitamist Depositooriumilt otse või Fondivalitseja kaudu.

Depositoorium osutab Fondivalitsejale depooteenust ja administratiivteenust. Nimetatud teenuste osutamisel tekkida võivad huvide konfliktid on lahendatud Depositooriumi sisemise organisatsioonilise ülesehituse ja vastavate protseduuridega. Osakuomanike taotlusel esitatakse neile Depositooriumi poolt teenuste osutamisel tekkida võivaid huvide konflikte ja Fondi vara hoidmise ülesannete edasiandmist puudutav ajakohastatud teave.

LISA. KESKKONNAALASED JA/VÕI SOTSIAALSED OMADUSED

Määruse (EL) 2019/2088 artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 2a ning määruse (EL) 2020/852 artikli 6 esimeses lõigus osutatud finantstoodete kohta lepinguelse teabe avalikustamise vorm

Toote nimetus: Tuleva III Samba Pensionifond

Juriidilise isiku tunnus: EE3600001707

Kestlik investering on investering majandustegevusse, mis aitab saavutada mõnda keskkonnavalast või sotsiaalset eesmärki, tingimusel et investering ei kahjusta oluliselt ühtegi keskkonnavalast või sotsiaalset eesmärki ning et investeerimisobjektiks olevad äriühingud järgivad häid juhtimistavasid.

ELi taksonoomia on klassifitseerimissüsteem, mis on sätestatud määruses (EL) 2020/852 ning millega kehtestatakse **keskkonnakestlike majandustegevuste** loetelu. Nimetatud määruses ei ole sätestatud sotsiaalselt kestlike majandustegevuste loetelu. Keskkonnaeesmärgiga kestlikud investeringud võivad olla taksonoomiaga kooskõlas või mitte.

Kestlikkuse näitajatega mõõdetakse, kuidas saavutatakse finantstootega edendatavad keskkonnavalased või sotsiaalsed omadused.

Kas sellel finantstootel on kestliku investeerimise eesmärk?

Jah

Ei

- Sellega tehakse vähemalt järgmises ulatuses **kestlikke investeringuid, millel on keskkonnavalane eesmärk: ___%**

majandustegevustesse, mis kvalifitseeruvad ELi taksonoomia kohaselt keskkonnakestlikeks majandustegevusteks

majandustegevustesse, mis ei kvalifitseeru ELi taksonoomia kohaselt keskkonnakestlikeks majandustegevusteks

Sellega tehakse vähemalt järgmises ulatuses **kestlikke investeringuid, millel on sotsiaalne eesmärk: ___%**

- Sellega **edendatakse keskkonnavalaseid/sotsiaalseid (E/S)** omadusi ning kuigi selle eesmärk ei ole kestlik investeerimine, on selle selliste kestlike investeringute minimaalne osakaal ___%

millel on keskkonnavalane eesmärk ja mida tehakse majandustegevustesse, mis kvalifitseeruvad ELi taksonoomia kohaselt keskkonnakestlikeks majandustegevusteks

millel on keskkonnavalane eesmärk ja mida tehakse majandustegevustesse, mis ei kvalifitseeru ELi taksonoomia kohaselt keskkonnakestlikeks majandustegevusteks

millel on sotsiaalne eesmärk

Sellega edendatakse keskkonnavalaseid/sotsiaalseid omadusi, kuid ei **tehta kestlikke investeringuid**

Milliseid keskkonnavalaseid ja/või sotsiaalseid omadusi see finantstooed edendab?

See Fond on passiivselt juhitud ja investeerib peamiselt sellistesse alamfondidesse, mis jälgivad keskkonnavalaste, sotsiaalsete ja heade juhtimistavade (edaspidi ka **ESG**) kriteeriumeid.

Alamfonde pakub BlackRock Investment Management (UK) Limited vastavalt Blackrocki ja AS Tuleva Fondid vahel sõlmitud lepingule. Alamfondid, kuhu Fondil on lubatud investeerida, määratakse kindlaks mudelportfellis, mis on kättesaadav aadressil <https://tuleva.ee> (edaspidi **Alamfondid**). Fondijuht ei tee regulaarseid investeerimisotsuseid ja Fond investeerib mudelportfelli järgi, mis tähendab, et käesolevas raportis avalikustatud keskkonna- ja/või sotsiaalsed omadused ja näitajad on vastavate alamfondide näitajad.

Alamfonde juhitakse samuti passiivselt ja nad püüavad edendada järgmisi keskkonnavalaseid- ja sotsiaalseid omadusi, jälgides oma võrdlusindeksite (MSCI ESG Screened Indexes) tootlust:

1. selliste emitentide väljajätmine, kes on seotud tegevusega, millel on negatiivsed keskkonna- ja/või sotsiaalsed tagajärjed;
2. ÜRO globaalse kokkuleppe põhimõtteid rikkunud emitentide väljajätmine; ja
3. väga tõsiste ESGga seotud vaidlustega või vastuoludega seotud emitentide väljajätmine.

Need keskkonna- ja sotsiaalsed omadused on kaasatud alamfondide võrdlusindeksite koostisosade valiku kaudu iga indeksi rebalanseerimisse.

Võrdlusindeksid jätavad emaindeksist (MSCI indeks) välja teatud emitendid, tuginedes nende osalemisele teatud tegevustes, millel on negatiivsed keskkonna- või sotsiaalsed tagajärjed. Emitendid jäetakse võrdlusindeksitest välja nende seotuse tõttu järgmistes ärivaldkondades/tegevustes (või nendega seotud tegevustes):

- vastuolulised relvad
- tuumarelvad
- tsiviiltulirelvad
- tubakas
- fossiilkütuste kaevandamine
- söe soojusenergia

Indeksi pakkuja määratleb, mis on "seotud olemine" igas keelatud tegevusalas. See võib põhineda käibe protsendil (keelatud tegevuse osakaal käibest), kindlaksmääratud kogukäibe lävendil või mis tahes seosel keelatud tegevusega, olenemata saadud tulu ja käibe suurusest.

Võrdlusindeksid jätavad emaindeksist välja ka sellised emitendid, kes on klassifitseeritud ÜRO globaalse kokkuleppe põhimõtteid rikkuvateks (need põhimõtted on laialdaselt tunnustatud ettevõtete jätkusuutlikkuse põhimõtted, mis vastavad põhilistele kohustustele sellistes valdkondades nagu korruptsioonivastane võitlus, inimõigused, töö ja keskkond) ja/või millel on "punane" MSCI ESG skoor (*controversy flag*, põhineb MSCI vastuolu skoori põhjal).

MSCI vastuolude skoor mõõdab emitendi osalust (või väidetavat seotust) olulistes vastuolulistes tegevustes, mis põhineb hinnangul emitendi negatiivse ESG mõjuga tegevusele ja/või toodetele. MSCI vastuolude skoor võib arvesse võtta osalemist kahjuliku mõjuga tegevustes, mis on seotud keskkonnaprobleemidega nagu bioloogiline mitmekesisus ja maakasutus, energia ja kliimamuutused, veestress, mürgised heitmed ja jäätmeprobleemid. MSCI vastuolude skoor võib samuti arvestada osalemist negatiivse mõjuga tegevustes, mis on seotud sotsiaalsete küsimustega nagu inimõigused, töökorralduslikud suhted, diskrimineerimine ja tööjõu mitmekesisus.

- **Milliseid kestlikkuse näitajaid kasutatakse selle finantstoote edendatavate keskkonnavalaste või sotsiaalsete omaduste saavutamise mõõtmiseks?**

Fondiga edendatavate keskkonnavalaste või sotsiaalsete omaduste saavutamise mõõtmiseks kasutatakse järgmisi kestlikkuse näitajaid:

1. selliste emitentide väljajätmine, kes on seotud tegevusega, millel on negatiivsed keskkonna- ja/või sotsiaalsed tagajärjed;
2. ÜRO globaalse kokkuleppe põhimõtteid rikkunud emitentide väljajätmine; ja
3. ESGga seotud vaidlustega või vastuoludega seotud emitentide väljajätmine;
4. Põhilise negatiivse mõju näitajad.

- **Millised on finantstoote osaliselt tehtavate kestlike investeeringute eesmärgid ja kuidas aitavad kestlikud investeeringud kaasa nende eesmärkide saavutamisele?**

See fond ei võta endale kohustust investeerida jätkusuutlikesse investeeringutesse.

- **Kuidas kestlikud investeeringud, mida finantstoote osaliselt kavatsetakse teha, ei kahjusta oluliselt ühtegi keskkonnavalast või sotsiaalset kestliku investeerimise eesmärki?**

See fond ei võta endale kohustust investeerida jätkusuutlikesse investeeringutesse.

- **Kuidas on arvesse võetud kestlikusteguritele avalduva negatiivse mõju näitajaid?**

See fond ei võta endale kohustust investeerida jätkusuutlikesse investeeringutesse.

- **Kuidas on kestlikud investeeringud kooskõlas OECD suunistega hargmaistele ettevõtetele ning ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetega?**

See fond ei võta endale kohustust investeerida jätkusuutlikesse investeeringutesse.

Põhiline negatiivne mõju on investeerimisotsuste kõige suurem negatiivne mõju kestlikusteguritele, mis on seotud keskkonnavalaste, sotsiaalsete ja töötajatega seotud küsimuste, inimõiguste austamise ning korruptsiooni- ja altkäemaksuvastase võitlusega.

ELi taksonoomias on sätestatud põhimõte „ei kahjusta oluliselt“, mille kohaselt ei tohiks taksonoomiaga kooskõlas olevad investeeringud oluliselt kahjustada ELi taksonoomia eesmärgi, ning sellega kaasnevad konkreetsed ELi kriteeriumid.

Põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“ kohaldatakse ainult selliste finantstoote aluseks olevate investeeringute suhtes, mille puhul võetakse arvesse ELi kriteeriume keskkonnakestliku majandustegevuse kohta. Selle finantstoote ülejäänud osa aluseks olevate investeeringute puhul ei võta arvesse ELi kriteeriume keskkonnakestliku majandustegevuse kohta.

Mis tahes muud kestlikud investeeringud ei tohi samuti oluliselt kahjustada keskkonnavalaste ega sotsiaalseid eesmärgi.

Kas finantstoote puhul võetakse arvesse põhilist negatiivset mõju kestlikusteguritele?

**Ei
Jah**

See Fond arvestab oma investeerimisotsuste peamisi negatiivseid mõjusid jätkusuutlikkuse teguritele. Allfondid võtavad arvesse peamisi kahjulikke mõjusid (PAI-sid) jätkusuutlikkuse teguritele, jälgides võrdlusindekseid, mis sisaldavad indeksi koostisosade valikul teatud ESG kriteeriume:

Võrdlusindeksi valikukriteeriumid

PAI kirjeldus	Teatud keskkonnanalaste omaduste põhjal emitentide välistamine	MSCI ESC vastuolu skoori põhjal emitentide välistamine	ÜRO globaalse kokkuleppe põhimõtteid rikkuvate emitentide välistamine	Vastuoluliste relvadega mistahes seoseid omavate emitentide välistamine
Kasvuhoonegaaside heide (GHG)				
% fossiilkütustess	X			
Elurikkus				
Negatiivne mõju elurikkusele tundlikel aladel		X		
Vetteheide		X		
Ohtlikud jäätmed		X		
Sotsiaalsed ja töötajatega seotud küsimused				
UNGC+ OECD rikkumised		X	X	
Vastuolulised relva				X

Investeeringustrategia

suunab investeeringutsuseid selliste tegurite põhjal nagu investimiseesmärgid ja riskitaluvus.

Millist investeeringustrategiat see finantstoode järgib?

Fondi on passiivselt juhitud ja Fond investeerib passiivselt juhitud indeksifondidesse. Fondijuht ei tee investeeringutsuseid regulaarselt ning Fond investeerib mudelportfelli järgi.

Fond investeerib MSCI ACWI indeksit järgivatesse investeeringufondidesse. Investeeringufondid, mille osakuid Fondi arvel omandatakse, peavad järgima keskkonnanalaste, sotsiaalsete ja heade juhtimistavade kriteeriume (ESG kriteeriumid) ning välistama investeeringute hulgast ettevõtteid, mis on nende kriteeriumitega vastuolus.

- **Millised on investeeringustrategia siduvad elemendid, mida kasutatakse investeeringute valikul, et saavutada kõik selle finantstootege edendatavad keskkonnanalased või sotsiaalsed omadused?**

Alamfondid, mille osakuid Fondi arvel omandatakse, peavad järgima keskkonnanalaste, sotsiaalsete ja heade juhtimistavade kriteeriume (ESG kriteeriumid) ning välistama investeeringute hulgast ettevõtteid, mis on nende kriteeriumitega vastuolus.

- **Milline on enne kõnealuse investeeringustrategia kohaldamist kaalutud investeeringute ulatuse vähendamiseks kokkulepitud miinimummäär?**

Fond edendab keskkonnanalaseid ja sotsiaalseid omadusi kogu Fondi investeeringuportfelli ulatuses, seega kohustus vähendada investeeringute ulatust miinimummäära võrra ei ole Fondile kohaldatav.

- **Millised on investeeringuobjektiks olevate äriühingute hea juhtimistava hindamise põhimõtted?**

Head juhtimistavad

hõlmavad usaldusväärseid juhtimisstruktuure, töösuhteid, töötajate tasustamist ja maksukuulekust.

Varade jaotus

Varade jaotus kirjeldab konkreetsetesse varadesse tehtud investeeringute osakaalu.

Taksonoomiaga kooskõlas olevat tegevust väljendatakse osana järgmisest:

- **käive**, mis kajastab investeerimisobjektiks olevate äriühingute keskkonnakestlikust tegevusest saadud tulu osakaalu;
- **kapitalikulud** (CapEx), mis näitavad investeerimisobjektiks olevate äriühingute tehtud keskkonnakestlikke investeeringuid, nt üleminekuks rohelisele majandusele;
- **tegevuskulud** (OpEx), mis kajastavad investeerimisobjektiks olevate äriühingute keskkonnakestlikku tegevust.

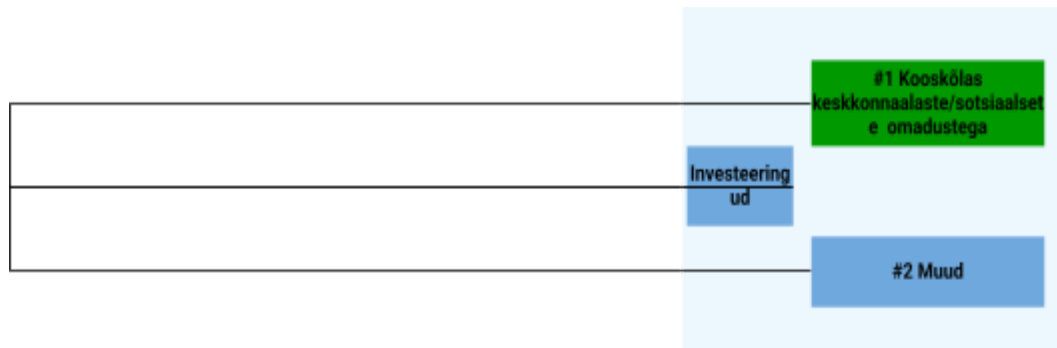
Fond investeerib peamiselt ülemaailmseid aktsiaindekseid järgivatesse alamfondidesse ning seega on investeerimisobjektiks olevate ettevõtete hea juhtimistava põhimõtete hindamine ja mõjutamine piiratud.

Alamfondide tasandil on hea juhtimistava kontrollimine kaasatud võrdlusindeksi metoodikasse. Iga indeksi tasakaalustamise korral jätab indeksi pakkuja võrdlusindeksist välja ettevõtted ESG vastuolude skoori alusel (mis mõõdab emitendi osalust ESG-ga seotud vastuoludes) ja ettevõtted, mis on klassifitseeritud ÜRO globaalse kokkuleppe põhimõtteid rikkuvateks.

Milline on selle finantstoote jaoks kavandatud varade jaotus?

Fond investeerib alamfondidesse, mis investeerivad peamiselt ESG-kriteeriumeid rakendavatesse fondidesse. Alamfonde juhitakse ka passiivselt ja nende eesmärk on edendada keskkonna- ja sotsiaalseid omadusi, jälgides oma võrdlusindeksite (MSCI ESG Screened Indexes) tootlust.

Kogu nimekiri Alamfondidest, kuhu Fondil on lubatud investeerida, on määratletud Fondi mudelportfellis (kättesaadav <https://tuleva.ee/>).

#1 „Kooskõlas keskkonnanalaste/sotsiaalsete omadustega“ hõlmab finantstoote investeeringuid, mida kasutatakse finantstoote edendatavate keskkonnanalaste või sotsiaalsete omaduste saavutamiseks.

#2 „Muud“ hõlmab finantstoote ülejäänud investeeringuid, mis ei ole kooskõlas keskkonnanalaste või sotsiaalsete omadustega ega kvalifitseeru kestlikuks investeeringuks.

- **Kuidas saavutatakse tuletisinstrumentide kasutamise finantstoote edendatavad keskkonnanalased või sotsiaalsed omadused?**

Fondi arvel ei tehta tehinguid tuletisinstrumentidega.

Millises miinimumulatuses on keskkonnanäesmärgiga kestlikud investeeringud kooskõlas ELi taksonoomiaga?

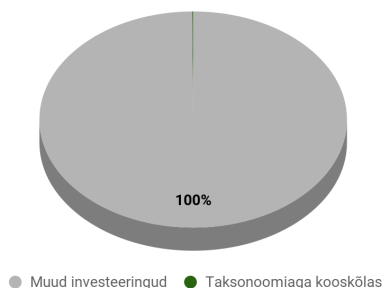
Fondi vara investeerimisel ei võta fondivalitseja arvesse seda, kas investeering on kooskõlas EL taksonoomiaga, s.o EL taksonoomiaga kooskõlas olevate investeeringute minimaalne lubatud osakaal on 0%.

Toetav tegevus - võimaldab teistel tegevustel otseselt anda olulise panuse keskkonnameesmärgi saavutamisse.

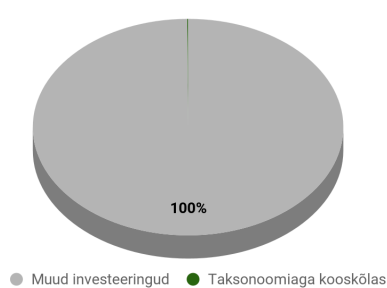
Üleminekutegevus - tegevus, millel ei ole veel vähese CO₂- heitega alternatiive ja mille kasvuhooonegaaside heite tase vastab muu hulgas parimatele näitajatele.

Kahel allpool esitatud joonisel on rohelisega näidatud ELi taksonoomiaga kooskõlas olevate investeeringute miinimumosakaal. Kuna puudub asjakohane metoodika riigivõlakirjade* taksonoomiaga vastavusse viimiseks, näitab esimene joonis kõigi finantstoodete, sealhulgas riigivõlakirjade investeeringute kooskõla taksonoomiaga, samal ajal kui teisel joonisel on esitatud üksnes muude finantstoodete kui riigivõlakirjade investeeringute kooskõla taksonoomiaga.

1. Investeeringute kooskõla taksonoomiaga, sh riigivõlakirjad*

2. Investeeringute kooskõla taksonoomiaga, v.a riigivõlakirjad*

* Joonistel hõlmavad riigivõlakirjad kõiki riiginõudeid.

- **Kui suur on ülemineku- ja toetavatesse tegevustesse tehtavate investeeringute minimaalne osakaal?**

Fondi vara investeerimisel ei võta fondivalitseja arvesse seda, kas investeering on kooskõlas EL taksonoomiaga, s.o EL taksonoomiaga kooskõlas olevate investeeringute minimaalne lubatud osakaal on 0%.

Millised investeeringud kuuluvad kategooriasse #2 “Muud”, mis on nende eesmärk ja kas on olemas minimaalsed keskkonnavalased või sotsiaalsed tagatised?

Kategooriasse #2 „Muud” kuuluvad investeeringud, mis varaklassi tüübi tõttu ei edenda keskkonnavalased või sotsiaalseid omadusi või investeeringud, mille puhul ei ole piisavalt andmeid, et selles veenduda. Fondi arvel ei tehta tehinguid tuletisinstrumentidega.

Kust on võimalik leida internetist rohkem tootepõhist teavet?

Täiendav tootepõhine teave on kättesaadav järgmisel veebisaidil: <https://tuleva.ee/>